

ARADUL

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ : Asociației »Infrățirea«
Apariție pe săptămână.

Vremea zburănicilor
a trecut, și e timpul su-
prem pentru începerea
unei ere de muncă cins-
tită pentru prosperarea
țării.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	1 An	500 Lsr	1 An
200 Lsr	6 Luni	250 Lsr	6 Luni
50 Lsr	3 Luni	130 Lsr	3 Luni

In străinătate dublu.

Surpriza viitorului.

Note jânlice de noi exhibiții de echilibristică bugetară, nevin din Capitală. Un miliard și jumătate este cvalumul economiilor ce trebuie realizate, chiar tându-se în carne vie. Si capitolul bugetar care va fi mai greu încercat, va fi cel numit „personal“ în care sunt înglobați toți salariații statului. Se va face — dâm vers unea sub beneficiu de inventar — noi reduceri de salarii. Bun, adeca, nu prea bun. Sa votat o lege, care confine o serie onorabilă de măsuri care sunt a se lău pentru realizarea himerei, pe nume zisă economie și încă de un miliard și jumătate.

Am citit câteva fragmente din această lege, și am rămas surprins nu de cine știe ce greșeli sau enorimiți ce ar confine — și cu care suntem prea obisnuiți — ci de energia acestor măsuri. Vom cita câteva de cari ne amintim: nici o prefectură de județ nu poate avea mai mult de un automobil, în caz că nu 2, unul vî se plătește și înfrunt de cel ce îl utilizează; la dispoziția ministrilor și a președintelor Corpurilor Legislatoare la fel, iar de vagoane ministeriale nu se vor bucura decât președintele consiliului și cei ai Corpurilor Legislatoare, urmând ca excelentele actuale precum și cele cari vor veni și vor înțelege necesitatea menținerii acestel legi, să-și odihnească ciolanele în vagoane scumpă plătite, dar nu din bugetul statului, încetând prin asta un abuz scandalos din afară.

Ne svârcolim în brațele crizei ale cărei remedii nu le înțărăim. Purtătorii de cuvânt ai statelor fallimentare, se întrunesc, când se satură de văcările conaționalilor, în interminabile conferințe la cari în pătete avânturi oratorice, descris în cele mai negre culori situația fărilor respective, și îneadă apoi în spumoase valuri de șampante furioasă și cumplătă, gândurile pestante și viitorul dezastruos al fărilor pe care le reprezintă. Si după multe cheituri înțuite frunțarii, se reintorc în lara sufocată aproape de miasmele mizeriei, și-si relau munca din belșug răspălită, pentru prosperarea fără. Dar prosperearea aceasta nu poate veni decât prin măsuri urgente despre a căror eficacitate și mai ales probitate — nimeni să nu se îndoiască. Leile financiare ale d-lui Mirescu poartă toate pecetea inexistență a unei vieți petrecute la lumina ziel, în văzul tuturor, așa că niciodată nu om fi în dubiu asupra intențiilor d-sale și a aplicărilor lor instituite.

Legea despre care aminteam mai sus, aplicată așa cum dispununile textului o cer, a cărui de realitate imprejurări în tot trăim, adeca, aplicată

fără milă și considerații politice, își va da roadele. Dar numai atât nu ajunge.

„Salus re publicae suprema lex esto“ pare să fie și astăzi deviza de care ne suntem antmoșii conducătorii. Ori că te sfărări ar face, toate, în actuala conjură, vor fi zadarnice. Din zi în zi, tot mai imperiosă se arată necesitatea unui moratoriu extern. În acest loc am arătat în repetate rânduri că pentru eșalonarea cuponului extern se plătește lunar 503 milioane lei. Ori această sumă reprezintă, cu oarecare o proximă 30-50% din încasările noastre lunare lată, deci că în unele luni plata salarizilor și a pensiilor este imposibilă și atunci se recurge la împrumuturi care constituie întotdeauna sarcini neprevăzute pentru costelul nostru buget. Si apoi, debitorii noștri de războiu — Germania, Ungaria și Bulgaria — demult sunt în încetare de plăti, care constituie datoria de războiu. Numai noi, cu toată ticlea viață ce o ducem ne niciun să fi privit ca niște debitori care înțeleg să-și respecte obligațiunile contractate față de creditori, care obligațiuni însă, au fost contractate în împrejurări cu mult mai ușoare decât acum.

Da, e foarte frumos și felicitam pe acel cari cavă să ne refacă renumele compromis în streinătate de atât de destăblătojii întreținuți acolo pe cheltuita statului, dar trebuie găsită soluția salutară, pentru că mai grabnică ameliorare a situației interne. Si cum, aproape orice isoare de venit intern sunt quasi-secate, încetarea pe un timp limitat a plății la zi a datoriei externe, constituie un revîrtire de ultimă oră, o injectie de optimism regenerator.

Dragomir Valahu

Serbarea Muzicei Reg. 93 Infanterie.

După cum am scris și în No. trecut al ziarului nostru, Duminecă 13 Sept. c. a avut loc în parcul Eminescu, serbarea populară aranjată de Muzica Reg. 93 Inf.

Comitetul de organizare compus din d. col. Constantinescu com. regimentului, dna Maria Colonel Constantinescu, d. Major Roșianu, d-nii locot. Materna și Ionita, au căutat, reușind pe deplin, să organizeze o serbare din cale afară de atractivă.

Publicul participant, a fost complet mulțumit de mulțimea și varietatea distracțiilor. Păcat însă, că nu s-a acordat cuvenita atenție din partea tuturor românilor, acestei frumoase manifestări.

Rezultatul moral — mai ales — și material mulțumitor.

Gandhi și... Gandhi

Alătări la miază, Gandhi a declarat gravă loanei. Nu suprinzător de fel. Misiunea lui e terminată. Ce mai rămâne de facut, se poate face și fară el. Dacă va mori sau va fi eliberat, adițitatea lui, de-acum încolo, va fi aproape aceeași. Va avea poate, în al doilea caz, rolul capelului ciudat de gloanțe, din frunțea oastei în mars.

Gandhi... a murit. Iși dă seamă și ei însuși. Giovană e hoțărărea lui. Gandhi a murit și nu va mori niciodată. Un om care a făcut mai mult cu mintea, decât regimene de vastatoare și cutroipoare, nu va fi desrădăcinat din sufletele indiene — și, nu numai — decât odată cu felina în care și-a își încărcat mărci rădecinile — Iisus Hristos a fost răstignit, Danton decapitat, Jeanne d'Arc arsă pe rug, iar O'Connell n'a avut o soartă mai bună. — Gandhi a avut norocul — satisfacție internă — să fie înțeles de ai săi. Dar sunt întrebări care îl rezau eroism și titanism. Si apoi noi nu ne dam bine seama — și mai ales, cei interesati — de adevarata măreție și de gigantismul lui. Suntem ca în lăja unui munte pe care nul putea aduira din cauza apropierei prea mari. — Giovană însă nu-l va uita pe Gandhi cel mort. Ideea lui nu va mori niciodată și aceasta este el.

Gandhi cel din temniță e omul de toate zilele, omul asemenea nouă, pe când celălalt a fost „omul“, generatorul spiritual, minunea unei națiuni. Decrepitudinea noul oprește să fie plin de energie, să știe ce vrea, să ducă la bun sfârșit lupta pentru marea idee a nemului său.

Gandhi a fost un vrednic apostol național fără de care, neamul lui ar mai fi așteptat mult și bine, într-o desordine și lipsă de tact care i-ar fi adus în stare asemănătoare sclaviei. Iar Europa, atotputernica Anglia mai ales, a văzut că se poate vorbi și cu India, pe picior de egalitate.

Veacuri multe n'ar fi infăptuit ceeace a fost în stare, un singur om.

ps.

Contrabandă de tutun la Chișineu.

Imprejurările prin cari trezem, determină pe băcăjișii noștri cetățeni, să caute să facă bani din platră.

Pela sfârșitul săptămânii trecute, un domn inspector C.A.M. din București, însotit de vecchia noastră cunoștință, agerul și priceputul agent Rista Petru, au făcut doar o mică inspecție în Chișineu-Criș. O simplă așteptare în podul între Chișineu și Pădureni și rezultatele au fost în-

Un ziar german despre M. S. Regele Carol II.

Intre Rege și Voievod.

Ziarul „Berliner Montagspost“ publică un articol consacrat M. S. Regelui Carol II. Articolul, care poartă semnatura d-lui C. Cazana, corespondentul ziarului, face parte dintr-o serie consacrată „oamenilor de stat în viață particulařă“ și cuprinde, între altele, următoarele:

„Regele Carol s'a urcat pe tron numai de doi ani. De atunci, cu stăruință extraordinară. El încearcă să așeze viața țării pe temelii cu totul noi, precum și să schimbe moravurile țării după anumite principii. Regele trăiește în raporturi părințești fermecătoare cu fiul său, Marele Voievod Mihail. El lasușă direcția educația copilului. În fiecare dimineață, înainte de a trece la examinarea trebilor

domniei, Suveranul se ocupă cu studiile fiului său.

Este remarcabil că Regele României citește amanunții toate ziarele și că urmărește cu multă atenție mai ales toate ziarele mari din străinătate. În felul acesta, este mai bine informat decât unii capi de Stat, care primesc numai o parte cu grija aieasă a ziarelor.

Palatul regal este deschis și țărănilor, dela urcarea pe tron a Regelui Carol. Țărani vin adesea din ungururile cele mai îndepărtate ale țării, pentru a povesti Suveranului despre nevoie lor. Regele poartă un deosebit interes agitătorii și primușorăroase călătorilor și excursiuni se sălăsește să la mereu contact direct cu țărani.

Știri externe.

In Franța s'a stabilit textul definitiv al proiectului de lege pentru convertirea rentelor de stat franceze.

Din sursă germană se declară că regimul preferențial, cerut la Stressa, se poate aplica numai celor 4 state agricole din sud-estul Europei.

Conveniunea națională a legioniștilor americană, înființată la Portland cere să se plătească 2 miliarde dolari loștilor luptători.

In Germania se conțină ziare care acuză Guvernul că a procedat aniconstituțional disolvând Reichstagul.

cântătoare, descoperindu-se 9 trăsuri cari au transportat tutu delă Vida Ioan din Zimand la Mészáros losif din Adea, pentru acesta, să-l plaseze. În afară de aceasta s'au mai găsit 29 brichete și o cantitate onorabilă de pietre pentru brichete. În această contrabandă mai sunt amestecați: Ardelean Alexandru din Sintea-Mare și Adam Andrei din Comănești. Amendă aplicată trece de 100000. Această nou succés al d-lui Rista, nu face decât să cimenteze mai mult părările noastre despre el: priceput, activ, despot și cinstit.

— Comisiunea reonomică a conf. dela Stressa a fixat la 60 mil. chintale de cereale care vor beneficia de măsurile luate pentru revalorizarea cerealelor.

— Flota germană își va face manevrele în Marea Nordului.

— Ministrul de externe german, baronul Neurath, a declarat că Germania nu admite dezarmarea unilaterală, de aceea nu ia parte la conferința dezarmării. Germania vrea, dacă celelalte state nu se dezarmează, să se întăresc pentru apărarea securității sale.

Americanii nu vor participa la conferința dezarmării, întrucât să refuză creditul necesar de către congresul american.

— Dr. Hendeson declară că un efect al conferinței dezarmării înseamnă o catastrofă mondială. Speră că Germania va primi satisfacție, dezarmându-se celelalte state.

— Japonia a semnat tratatul de recunoaștere a statului mandarinian. China a protestat.

— St-Unite au luat o atitudine de experativă față de recunoașterea Mancuriei de către Japonia.

Coresp.

Germania convulsivă.

A verbi, în termeni precisi, despre rezolvarea haosului Germaniei actuale echivalează cu susținerea în discuție a unei teze absurde.

Un distins european, bărbet de stat, declarase de curând că Germania se află într-o situație atât de absurdă încât nu se pot prevedea decât evenimente absurde... și căl mal absurd dintre toate ar fi, să nu se petreacă niciun. Cu alte cuvinte un lanț de absurdități încercue convulsivile interne ale Reichului, fosta patre prin excelentă, a celui mai îngâmfat imperialism.

E năștim pe de altă parte, cum oricărne cunoaște Germania repetă în fiecare săptămână, de vre-o două sau trei ani: „Asta nu mai poate dura...” Și totuși durează, în posfida pronosticurilor acestora, cări, înregistrând faptele, se cred în măsură a se pronunța și asupra zilei de mâine.

Pretutindeni, dar mai accentuat în Germania, există un conflict grav între gerontocrația stăpână pe situație — o generație a cărei indivizi au depășit 40 de ani de existență, care s-a instalat comod în toate domeniile vieții colective încă din „naștere“ de război și care deține frânele puterii cu ultima exasperare a omului ce nu vrea să-și recunoască incapacitatea, — și într-o generația tânără, silită să-și caute drum în haotica stare de lucruri de după război.

Pentru bătrâni, a căror înmă — roasă de nostalgia trecutului — refuză să înțeleagă, Germania de astăzi a devenit absurdă, greu de stăpânit. Amintirile lor planează și acum în dulcea melancolie a vremilor când se trăia bine, într-un imperiu nou-nouă, făcut cadou Germanilor de marele magician Bismarck. El sunt amâgii inconsolabili ai prăbușirei supremelor lor devize: „Deutschland über alles“. Simple manechine ale căror sfuri erau trase de împăratul „Willi“, iluzia lor s-a spulberat odată cu marea catastrofă mondială, ce a prilejuit vître-gia soartei tinerelor generații ce s-au ridicat.

Să simțim atunci nevoia unei împrospătări. Să asta nu se putea face decât printr-o acțiune dărză, plină de elan, o acțiune încălzită de idei noi. Său iuvă deci curente noi,

N. Poenaru.

magnete puternice, spre care tineretul gravita cu aviditatea și entuziasmul caracteristic acestei vârste.

Nu s-ar putea spune că tendința tineretului german de a rupe cu tradiția cangrenoasă a trecutului, are drept cauză principală insuficiența mijloacelor de trai. Sunt și cauze pur ideologice. Un exemplu: la preajma anului 1900 — când nu se știa de debandada spirituală de după război, nici de crunta situație economică de mai târziu — o mână de liceenți din Steglitz, grupați în jurul unui camarad mai mare, fondator unic grup de anarhiști juvenili și inocenți, revoltați contra școalei, contra caselor pariente și contra sufocantei atmosfere burgheze a micului oraș. Acești mici revoluționari se constituiră în bande de „păsări călătoare“ — *Wanderwoegel*. Către rau pădurile din Duminică și vacanță, descoarcați astfel natura și gustând bucuria de a trăi liber. Amplificat cu rădurile nouilor prozili, acest grup a stărtit o mișcare ce a cucerit toate mediile sociale din Germania. Său crește astfel renumitele „bund“-uri, comunități ce garantează membrilor săi o libertate continuă și pozitivă. Tânărul german a ajuns astfel să nu se poată manifesta și gândi decât în sănul acestui *bund*.

E evident ce unealtă politică poate deveni o astfel de organizație, în mănuile unui astfel prestatigitor. În dosul acestelui puternice dorință de manifestare spirituală a tineretului, a ezitărilor lui în fața destinului nesigur, a mizeriilor din ce în ce mai numeroase, au și apărut demagogii și șantajistii cări au pescuit în apă tulbere, exploatand cu succes credulitatea masselor lipsite de experiență.

Iată dar, două generații, două concepții despre lume cu totul strelne una de alta. Ce va fi din această luptă? Cel vechi și apărut pozitiv cu înversunare. Tinerii sunt ajutați de numărul lor mare, de elan, de suferință îndurată până acum. Vor să cauteleze pe drumul cel bun tendințele lor revoluționare? Iată o problemă care va avea iremediabile consecințe și asupra Europei.

N. Poenaru.

La sfârșit, două generații, două concepții despre lume cu totul strelne una de alta. Ce va fi din această luptă? Cel vechi și apărut pozitiv cu înversunare. Tinerii sunt ajutați de numărul lor mare, de elan, de suferință îndurată până acum. Vor să cauteleze pe drumul cel bun tendințele lor revoluționare? Iată o problemă care va avea iremediabile consecințe și asupra Europei.

N. Poenaru.

O zi sfântă.

Fu sfântă zi și astă dragă mei
Vreau să pahare-am spart, dar parcă-mi pasă?...
Dar și fără pahare poți să bei...
(Dar cum mai joacă, sticlele pe masă...)

De ziua mea atât-am sătut să fac
Să cine ar fi să spună, că nu-i bine...
Doar sătum că tot ce trece, nu mai vine;
Ce-a fi 'nainte... aia-i un alt drac...

La noapte-o să visezi cum plec plutind
Pe sfertul meu de veac și cum mă întind...
Ca un catarg — împovărat de lene...

Și mâine iar o să mă văd căscând
Cu gura astupată când și când
De pumnul mic, al vr'unei Marilene..

Sept. 932.

P. Barbu

Insemnări

Luminile orașului

Nu am reușit să știu până mai zilele trecute de ce Chaplin și-a intitulat astfel filmul a cărui faimă s'a răspândit pe întreg mapamondul, cucerindu-și o glorie bine meritată. Mi se pare însă că acum i-am dat de rost. Luminile orașului vrea să fie satirizarea acelor orașe moderne, luxoase, al căror cer noaptea este sfâșiat de mulțimea reclamelor luminoase și de mulțimea becurilor electrice care le luminează *a giorno*; în umbra lor însă mizeria și plimbă copii în sdrenje murdare, copleșiți de boli trupești și surtești.

Aceste mi-au venit în minte, văzând de-a lungul străzilor principale noile felinare electrice moderne, elegante, chiar luxoase, care — după expresiunea unui confrate — vor învinge întunericul nopții asigurând Aradului o veșnică zi.

Intrădevară să ne uităm în jurul nostru, dar nu cu ochi de arădani, obișnuiați cu toate cele dela noi, ci cu ochi unui strine. Ce va vedea? Noile felinare vor iumina și vor fi într-o veșnică lumină digurile nereparale, căci în primăvara vor lăsa orașul la discreția Mureșului; viaductul rupt, trăzile sparute, prostituția pe străzi, autobusele hodorogile, copii în sdrenje și murduri amestecați printre eleganții de pe Corso, căreșind în glas plângător, leul cu care părintele său se va îmbăta la prima cărciumă: cabinele hodorogite dela strand, și alte multe al căror lung pomelnic ar umplea de două ori atâtă spațiu decât ne stă la dispoziție.

Acestea la exterior.

Pentru culise și parte a interioară cu ajutorul noilor felinare vom vedea: casa primăriei goală, funcționarii și pensionarii neplătiți; nepolismul și sperjul în plină activitate; locul *real* pe care unii oameni ar trebui să îl ocupe; miseria culturală dela Palatul Cultural, atmosfera dela Casa Cercuală, cauza supărării lui Zima pe dl Sava Bărbătescu; apoi pana-malele dela Lomás, sperjurile celor cu spiritul negru speranțele celor cu transformarea Aradului în sfeșniu climatică, activitatea depulașilor și senatorilor de Arad, etc. etc. etc.

Să ne bucurăm deci, și bucuria să ne-o extinerăm prin trăbuiji, surle, clarinete și tobe că părinții (?) orașului nostru ne-au pus, prin noile felinare, la dispoziție mijlocul prin care vom putea scoate la lumină zilele toate mari și mici pollogării din modernul nostru oraș cu 3 fețe...

dr. Quartz

Vorbesc prețurile!!!

1 m. mătasă barson nuntă Lei 75
1 „ cond. barson . . . Lei 54
1 „ Cadrilată . . . Lei 54
1 „ prima pânză de spălat Lei 16
1 „ pijama flanel . . . Lei 20
1 „ ștofă pentru bărbăți Lei 120
1 „ ștofă modernă p. dame Lei 42
1 „ flanelă modernă (noutate) Lei 40
1 „ Sfesi angloze de spălat Lei 30
1 „ nonsuc colorat 25,32 Lei 38
1 buc. plapomă de chilot cu vată Lei 275
1 „ umbrelă modernă p. dame Lei 98
Rămășițe de batiste

Târg de ciorapi!!!

Nu se poate crede de ieftine!!!

STRASSER
magazin de modă Arad.

Politică și economie.

De atâtea ori s'a putut constata, cu cea mai precisă claritate, că nu există un dușman mai nefindurat al economiei, decât politica. Specialiștii industrii, economiei rurale și comerțului, ar putea cu mult mai ușor să se înteleagă între ei, dacă sinceritatea lor nu să incurcă mereu în sărmale tendențiosi sătine, și cari toate se aglomerează în mâna atot puternicel politice. Economistul popular, fie el teoretician sau practician, nu poate să fie mai cumpătat, decât numai atât, călă înăgăduie vederile politice ale partidului din care face parte.

Politica în loc să servească interesele economice, le ingeneunchează până la servilitate. Și desigur, aceasta nu este un fenomen sau apariție actuală, ci un caz cronico-istoric în toate țările Europel. Așa a fost în Franța bourbonilor, așa în Austro-Ungaria habsburgică, așa în Rusia tsaristă, așa în Prusia hohenzollernilor. Cu cît era mai „pronunțat“ absolutismul, cu atât mai mult își subjugă intereselor sale politice, toate ramurile de comerț ale popoarelor. Cum se face însă, că binecuvântările noastre „nașezări“ democratice și pacifice de azi, nu au schimbat nimic? Sau nu este așa? Nu este oare și acum hotărător pentru politica financiară numai singur bugetul? (Paci-

c. b.

Activitatea corului Soc. „Sf. Gheorghe“ din Arad-Părneava

Astăzi, când materialismul este în putere, un idealist incognitibil, părintele Lugojan, a înghiebat un cor mixt. Corul său sub scutul soc. „Sf. Gheorghe“, societate organizată de P. S. Dr. Grigorie Comșă, episcopul Aradului. Scopul societății este propagarea culturii și moralității printre credincioșii din Arad. Corul este acela care caută să-i realizeze planurile. Înființat la 1 Ianuarie 1952, acesta a desfășurat o frumoasă activitate. A cântat liturgia Dului prof. Trifon Lugojan în bisericele din Arad-nou (3 ori) Grădiște (3 ori) Cetate (3 ori). La 12 Martie a. c. a organizat o seră culturală în Părneava.

La 23 Aprilie, înființu-se „Adunarea generală a Soc. Sf. Gheorghe“ din Arad și jur corul a concertat, iar o membră a sa, Dna Marioara Debreljin, a conferențiat despre însemnatatea „Soc. Sf. Gheorghe“. La 20 Iunie (Rusalii) a cântat în biserica din Ghioroc, iar seara a organizat un reușit festival artistic și cultural. La 18 Sept. a cântat în Catedrală, prezent fiind și P. S. Dr. Grigorie Comșă, care a pus, prin noile felinare, la dispoziție mijlocul prin care vom putea scoate la lumină zilele toate mari și mici pollogării din modernul nostru oraș cu 3 fețe...

La 23 Aprilie, înființu-se „Adunarea generală a Soc. Sf. Gheorghe“ din Arad și jur corul a concertat, iar o membră a sa, Dna Marioara Debreljin, a conferențiat despre însemnatatea „Soc. Sf. Gheorghe“. La 20 Iunie (Rusalii) a cântat în biserica din Ghioroc, iar seara a organizat un reușit festival artistic și cultural. La 18 Sept. a cântat în Catedrală, prezent fiind și P. S. Dr. Grigorie Comșă, care a pus, prin noile felinare, la dispoziție mijlocul prin care vom putea scoate la lumină zilele toate mari și mici pollogării din modernul nostru oraș cu 3 fețe...

Sprijiniți idealisii, pentru că ei sunt slujitorii modești și desinteresați ai bisericii, ei sunt forța care o susține, ei întăresc credința în susținutul celor ce șovăesc.

Sprijiniți idealisii, pentru că ei sunt slujitorii modești și desinteresați ai bisericii, ei sunt forța care o susține, ei întăresc credința în susținutul celor ce șovăesc.

Sprijiniți idealisii, pentru că ei sunt slujitorii modești și desinteresați ai bisericii, ei sunt forța care o susține, ei întăresc credința în susținutul celor ce șovăesc.

S. R.

Salonul de Coafură

„PIROSKY“

aduce la cunoștința onorului public noile reduceri de prețuri:

Ondulat . . . . 10 Lei
Tuns pentru dame . . . 10 ,
Coafură și spălatul părului . . . . 10 ,
Manicure . . . . 10 ,
Instalație de radio. Serviciul modern, antiseptic și conștincios.

Sr. Matei Corvin No. 2.

Cititi și răspanditi ziarul „ARADUL“

Curățitorie eftină!

văpsește și curăță haine de lână și mătasă pentru dame și domni, văpsitorie chimică.

K N A P

Str. Episcop Radu și Str. Brăteanu.

10

Infrumusețări și mizerii în orașul Brad.

Orașul nostru este iluminat deja de candelabre care ar face concurență oricărui oraș apusen. Acele candelabre resfiră în oraș — zic foile minoritare de aici, — o lumină electrică ce nu să vede decât în metropolele săilor.

Cu prilejul pachetării bulevardelor sau scos din centrul bărcile și piețile de săptămână, aşezându-le la locul celii se cuvine. Terenul din jurul palatului C. F. R., care mai înainte era îngust, înluncos și noroios, azi e o frumusețe a orașului, iar instituțiile statului mereu se înfrumusețează.

Puteam zice că primarii, care sau peronat dela preluarea imperiului român, au făcut în un timp relativ scurt, mai mult decât primarii dinainte de războiu, — în ce privește înfrumusețarea orașului.

Cu durere însă trebuie să relevăm că înfrumusețarea centralului nu fine pas cu acea o periferie a orașului și în special cu nevoie suburbiei Grădiște. Ba pulem afirma, că în aceasta parte a orașului nu finem pași nici chiar cu comunele rurale.

Astfel viaductul, care leagă centrul orașului cu Grădiștea, din cauza ruinării lui de către vremii, și a demontației, iar cu culația intensă dintre Bihor și Arad s'a transpus pe niște strazi înguste, nepavate, regataci și numai la mijloc, să zice pe căi necorespunzătoare, ea că locuitorii din aceste părți ale orașului nu și pot aerisi locuințele, din cauza norilor de praf, ce neconvenit să ridică în aer prin vehicule. Dacă privești din vehicul la la calea parcursă, nu poți distinge că în dosul Irăsorei cea rămas, aşa nori de praf își urmăresc vehiculul.

Afără de aceșii nori de praf străzile pe unde să desfășoară azi circulația intensă sunt murăre, fiindcă nu să mătură și nu să stropesc regulat. Si anumite drumuri sunt pline de păe, ce cad din cărăbuile de vin în oraș de pe campuri. Stropirea ce se face pe mijlocul drumului adecă pe pavaj, nu corespunde necesităților, deoarece pe aici nu trece vehiculele și numai pe marginea lui, care e acoperită de pături groase de praf, iar puținile picături de apă, ci ajung aici, nu sunt în stare să lege praful, ca să nu se mai ridice în aer.

Prin închiderea circulației peste viaduct, ca să poți merge în oraș și la gară, trebuie să faci o ocolire mare prin strada Ardealului, Iancu Jianu, și unele C. F. R., strada Moș Ajun și Calea Radnei și apoi spre oraș ori napoi spre gară. Înțeleg că iaci această cale pedestru, atunci ai să o lezi pe strada Ardealului, strada Elena, și unele C. F. R., apoi să treci prin o deschizătură ce au făcut-o oamenii în scândurile gardului dela casa lui Schwarz Ioan, să intri în curtea lui și apoi să o iei spre oraș ori napoi spre gară.

Accidente cu trecerea peste sine până azi nu sau întâmplat. Accidental ce se ivit în vară anului curent pe strada Moș Ajun a provenit de acolo, că până atunci n'a fost pus polițist la punctul unde această stradă intră în calea Radnei, iar să dirigeze trecerea vehiculelor pe aici.

Mai au străzile pe unde se desfășoară azi circulația intensă și alt defect. Nivelul străzilor nu e aranjat, aşa că pe lîmpădătoare să fac bălți mari de-a-

lungul drumului, iar numai vara târziu seacă.

Constatăm că pe strada Ardealului se află o școală primă de stat și o grădină de copii deci elevii acestiei școli sunt expuși numai la boli de a organelor respiratoare și la friguri de bață.

Se aproape anul școlar și lumea din Grădiște se îngrozește deja de acumă să lasă copiii să treacă peste sinele trenului, ca să meargă la școlile din centrul. Școala ce să proiectat să se ridice în Grădiște a rămas numai la proiect, iar viaductul de lemn pentru pedestrii, asemenea să rămas până azi forma inițială de proiect.

Că viaductul când se va construi, aceasta e secretul viitorului, deoarece statul aşteaptă să-l facă orașul și viceversa.

Când am constatat cu plăcere înfrumusețările orașului și am arătat mizeriile locuitorilor din Grădiște, constatăm că aceasta înfrumusețare a orașului se amână cu omul care e îmbrăcat cu joben și haine de sărbătoare, dar e desculț la picioare, fiindcă penitul ghețe nu-i ajung banii. Chiar secretele Grădiște în urma desvoltării din anii ultimi e mare căt un oraș. Are 2 bisericăi ce zilele acestea său ridicate, una română ortodoxă și cealaltă calolică. Are case moderne, construite cu gust și o fabrică de lăută din vremea de naștere a răsboiului.

Din partea locuitorilor din Grădiște s-au făcut până azi mai multe plângeri către Primărie, dar până azi toate steau în vechiul lor slăbiu.

Apelăm de nou la bunăvoiea Primăriei pentru remedierea mizeriilor în care ne svârscim.

Afără de lumina electrică și aceasta defectuoasă pe multe străzi, nu avem nimic. Nu avem apăduct, canalizare, pavaj, regulat, etc.

Năște înini să amintesc despre pericolul la care sunt expuși locuitorii acestui cartier prin trecerea în timpul nopții poste sinele trenului și străzile desfundate.

Dr. Atanasie Brădeanu.

Incendiul de Joi.

Inzadar se pun table prohibitive pe la toate colțurile, dacă nimici nu controlează respectarea lor. În dosul teatrului de vară, o tabără susținută oprește staționarea. Cu toate acestea, cărăi indivizi, și găzdui eu că să transforme acel loc, în bucatările ocazională. Si cum n'aveau mașină de gătit, au făcut focul pe pământ, în apropierea magazinelor de decoruri care s'a aprins apoi. Magazia era din lemn și focul a luat imediat proporții, mai ales că a fost ajutat de vânt.

Pompierii și-au făcut datoria sub conducerea d-lui F. Chera, dar n'au mai putut salva nimic. Atât doar că au oprit desvoltarea focului care alțel ar fi cuprins și teatrul.

Cărtăra cercetașă înțimoși, au dat dovadă că nu numai paradele și bivacările îl întresează.

În lucrările de localizare s'au amestecat necheteți, cărtăra din public, încurcând numai, pompierii, căci au dat dovadă de multă pricipere și repeziune în lucru.

În lucrările de localizare s'au amestecat necheteți, cărtăra din public, încurcând numai, pompierii, căci au dat dovadă de multă pricipere și repeziune în lucru.

In atențunea Direcționii Reg. C. F. R.

Nu este pentru prima dată când atragem atențunea autorităților asupra lucurilor ce domnește pe liniile Arad-Brad. Am vorbit odată despre halul în care se găsesc vagoanele, altă dată despre lipsa de bun simț a personalului. Azi, din nou atragem atențunea celor în drept asupra lipselui de bun simț a personalului de tren pe pe această linie, precum și asupra unui șef de gară care aceiașă caietă de bun simț cu a personalului.

lață „cauză“.

Dumineacă seara un conductor, a volt să amendeze un călător pentru faptul că nu avea biletul de băi vizat la nu știu care gară intermediară.

Nu știu, probabil era în dreptul său să o facă și acest drept nu î-l contestează nimic. Felul în care a făcut-o însă, a fost așa de brutal, încât aplicat chiar unui om de condiții inferioare, ar fi jignit. Dar mi se unul om cult? Obrăznicia acelui conductor nu putut fi calmată de nimeni. Stateam și ne miram de unde este în el atâtă brutalitate și obrăznicie. În fine, călătorul a fost dat jos la liceu, de unde și-a luat bilet întreg până la Arad, deși biletul de băi îl dădea dreptul de a călători cu 50% reducere. În gara liceu, șeful gărilor — a cărui nume nu-l reținem, precum nu reținem nici pe al călătorului și a conductorului — a avut o purtare la fel cu a conductorului.

Cerem dela cei în drept să facă cerere asupra acestui incident care este degradant pentru un om, și să aplică pedepsele cuvenite. Deosemeni cerem ca pe această linie, care deservește două stații balneare, personalul trenului să fie selecționat, trimis să oameni cu bun simț; pentru a nu ne face de răsul streinilor cari viziteză aceste stații balneare.

Controlul înmatriculării firmelor

Camera de Comerț și de Industrie din Arad începe la 1 Octombrie 1932 un control general, ca să constate la față locului, cări firme nu au satisfăcut obligamentul înmatriculării.

Camera mai invită pe toți acei comercianți și industriași care s'au înmatriculat, dar nu posedă de căt adeverință provizorie, să și ridice până la același data actele de înmatriculare definitive, spre a-l putea prezenta organelor de control, care vor vizita fiecare magazin.

înțind un ultim termen de grătie, până la care înmatriculările se fac fără aplicarea amenzi. După această dată cel neinmatriculat vor fi dați în judecătă Tribunalului.

Camera mai invită pe toți acei comercianți și industriași care s'au înmatriculat, dar nu posedă de căt adeverință provizorie, să și ridice până la același data actele de înmatriculare definitive, spre a-l putea prezenta organelor de control, care vor vizita fiecare magazin.

INFORMAȚIUNI.

□ Conferința dela Stresa. La Stresa s'a încheiat zilele acestea prima conferință a reprezentanților statelor agrare, întruniti acolo pentru a căuta mijloacele cele mai repezi și mai practice pentru îmbunătățirea prețului cerealelor. Conferința și-a încheiat lucrările fără nici un rezultat, deși delegații noștri împreună cu al celorlalte state dunărene și-au dat totă silueta și și-au pus la dispoziție toată pricepera. Statele agrare, mai slabă prin înșăși constituția lor, au fost lăsate în volă sortiți.

□ Se reiau tratativele cu Rusia. Din București se anunță că în urma sugestiunilor primește dela Paris și Varsavia, guvernul român va relua tratativele cu Rusia în vederea încheierii unui pact de neagresiune. Tratativele vor fi duse sub patronajul Franței și Poloniei, sperându-se că se va ajunge la un rezultat favorabil. Din parte-ne credem, că momentul reînării tratativelor este rău ales. Tratativele reîncepute după manevrele făcute de armata sovietică pe malul Nistrului, și cari au produs atâtă senzație și neliniște în cercuriile noastre politice, fac impresia că sunt reluate sub presiunea rușilor, cari de sigur vor să profite de acest avantaj.

□ Voevodul Mihai la Paris. Marele Voevod Mihai a sosit în zilele trecute la Paris, unde a fost salutat de personalul Legației. Miercuri, însoțit de d. Colonel Gugorescu și d. Dinu Cesianu, a vizitat principalele monumente ale metropoliștei.

□ Candidații arădani la bacalaureat, vor fi examinați la Oradea, iar candidații la Timișoara. Examenul începe la 25 Septembrie.

□ Matuska, extradat Ungariei. Se știe că se duc tratative între Ungaria și Austria pentru extrădarea atentatorului dela Bratorbágy. Austria a condus extrădarea lui Matuska, de împresurarea, ca după judecarea lui în Ungaria, să fie redat Austria, orice pedepsă î-s-ar da, pentru a împăși condamnările din Austria, urmând să fie pus apoi la dispoziția justiției maghiare.

□ D. subsecretar de stat Mihail Serban la Nădlac. În 18 Sept. c. d. M. Serban, subsecretar la ministerul agriculturii, a făcut o vizită la Nădlac, locul d-sale de naștere. Primit admirabil, a ascultat apoi doleanțele Nădlăcanilor, care toate se rezumă la repararea șoselei Arad-Nădlac. D. subsecretar a promis tot sprijinul D-sale.

□ Demisia guvernului maghiar. Pe neașteptate guvernul maghiar de sub președinția contelui Károlyi a demisionat. Motivele publicate sunt praf în ochii lumii. Demisia se dătoare lucărtilor de culise a contelui Bethlen care vrea să pună mâna pe putere. Vom reveni.

□ Vom avea un-nouă post de comisie radiofonică la Blaj. Ziarele au evidențiat în repetate rânduri necesitatea unui post radiofonic în Ardeal, pentru a contrabalanșa propaganda radiofonică ungurească, și în Moldova — Iași — sau Basarabia — Chișinău. — În Ardeal s'a hotărât ridicarea postului la Blaj care va avea 150 Kw.

□ Dna. Dr. Ungár — Egyháza dă cursuri de cincinătică (metodă Dr. Mensendieck) ritmică, și dansuri artistice pentru băieți, fete, adulți și doamne, în grupuri separate. Inscriri a. m. 10—12 d. m. 4—6. Palatul Ortulat Str. Eminescu. Taxe reduse.

□ Căsătoria fiicei lui Mac Donald. Lady dr. Ioan Mac Donald, fiica premierului englez Mac Donald, și va celebra căsătoria zilele acestea în orașul scoțian Chequers. La căsătorie va participa și dr. Ramsay Mac Donald precum și numeroși membri ai guvernului britanic. Viitorul soț al doamnelui Lac Donald este drul Alastair Mackinnon un cunoscut medic scoțian.

□ Se vând bijuterii Imperiului chinez. Foșii împărați ai Chinei au lăsat la palatul lor din Peking o mare colecție de bijuterii antice. Mai nou, guvernul chinez, având nevoie de bani, intenționează a vinde aceste bijuterii. Reprezentanții guvernului chinez au și luat contractul în acest sens cu mai mulți amatori americani.

□ Rezultatul alegerilor din Suedia. În alegerile care au avut loc recent în Suedia s'au ales 58 conservatori, 36 agrari, 4 liberali, 20 populari libercugători, 6 reprezentanți ai partidului muncitorilor independent, 104 social-democrați și 7 comuniști.

Pe lângă prețuri ieftine vă puteți procura blănurile Dvs. execuite frumos și bine la

Alexandru Zimmermann

bănanar,

str. Bucur No. 5.

Tot acolo se primesc spre reparare și transformare blănuri pe un preț convenabil.